



# Het Konvooi

Protestantse Gemeente Schiermonnikoog

## Kerkdiensten in oktober

De diensten worden gehouden in de Got Tjark en beginnen om 10 uur.

3 Ds. R. Veenstra, uit Almere  
10 Ds. N.J. van Rijswijk  
17 Ds. N.J. van Rijswijk, viering Heilig Avondmaal  
24 Ds. E.J.M. Peersmann, uit Kollum  
31 Ds. N.J. van Rijswijk, Afscheid.

**Gemeente-avond 13 oktober.** Een bijzondere gemeente-avond voor overleg met het oog op de aanstaande vacature: bespreking van de uitkomst van de enquête, profielschets predikant en profielschets gemeente.

In de Startdienst op 5 september hoorden wij het slotvers van het Evangelie van Mattheüs 28: De kerk is onderdeel van Gods missie in deze wereld, een beweging waarin zijn liefde wordt ontvangen en doorgegeven. Daarin ga Ik met jullie mee zegt Jezus: 'Ik ben met jullie tot aan de voleinding van deze wereld'. Wij doen het niet alleen. Wij kregen drie vragen mee om ons antwoord op 13 oktober met elkaar te delen.

- Wat ziet u als de kerntaak van de kerk?
- Wat betekent het concreet voor u dat Jezus belooft met ons te zijn?
- Hoe bepaalt uw verwachting voor de toekomst uw leven vandaag?

**Geen gemeenteavond op 3 november.** De gebruikelijke gemeenteavond na de Dankstond vervalt dit keer. Ds. Heuvelman uit Naarden, die op 7 november voorgaat zal gevraagd worden om in die dienst aandacht te geven aan dankdag voor Arbeid en Gewas.

**Koffiedrinken na de dienst:** In verband met het kamermuziekfestival stellen de diakenen voor om het koffiedrinken **niet op 2 oktober** maar op 10 oktober te houden, omdat meteen na de dienst de musici ‘bezit nemen’ van de kerk.

Het koffiedrinken op de eerste zondag van de maand zal op **7 november NIET** worden gehouden omdat het dan net de zondag tevoren, 31 oktober, heeft plaatsgehad bij het afscheid van N. van Rijswijk.

### **Afscheid van ds. N.J. van Rijswijk.**

In de ochtenddienst van 31 oktober nemen de leden van de Protestantse Gemeente Schiermonnikoog en N. van Rijswijk afscheid van elkaar. De dienst wordt gehouden in de Got Tjark en zal ‘online’ op tv/computer te volgen zijn. Wim Bos verzorgt de opname en de uitzending hiervan. <https://forstomedia.nl/pkn-kerk-schiermonnikoog/>

### **Verbintenis**

De kerkdienst, waarin de Protestantse Gemeente Stede Broec en N. van Rijswijk met elkaar worden verbonden, zal worden gehouden op 28 november, eerste advent. Voorganger is ds. J. Borst uit Enkhuizen.

Ook bij verruimde coronamaatregelen blijft voorzichtigheid geboden. Om zoveel mogelijk gemeenteleden van Stede Broec gelegenheid te geven de dienst mee te maken zijn slechts enkele uitnodigingen verstuurd naar personen en instanties om de dienst in levenden lijve bij te wonen. De beschikbare plaatsen zijn beperkt.

De dienst begint om 10:00 uur en is online te volgen op <https://kerkdienstgemist.nl/stations/2503-Protestantse-Gemeente-Stede-Broec>.

## Consulent Ds. G. van Wieren

Wanneer een predikantsplaats vacant wordt krijgt de betreffende gemeente bijstand van een predikant uit de regio. Deze predikant is te raadplegen, te consulteren, hij of zij is de consulent. De werkzaamheden van de consulent hebben vooral betrekking op het begeleiden van het beroepen van een nieuwe predikant. Het voorgaan in kerkdiensten en het bezoeken van gemeenteleden hoort daar niet bij. Hierover kunnen door de kerkeraad met de consulent, of met een andere predikant, wel aanvullende afspraken worden gemaakt. Ds. G. van Wieren uit Oosternijkerk is bereid gevonden om als consulent op te treden voor Schiermonnikoog.

### 31 oktober

Op 31 oktober vieren mensen Halloween en Hervormingsdag. Twee feestdagen met een religieuze inslag. Halloween is tegenwoordig een stuk bekender en populairder dan Hervormingsdag, terwijl Hervormingsdag in wezen veel betekenisvoller is voor onze (Nederlandse) geschiedenis en cultuur dan Halloween.

### Halloween

Halloween is een van oorsprong Keltisch feest dat later vermengd is geraakt met christelijke rituelen. De Kelten (in Groot-Brittannië en Ierland) vierden rond 1 november het einde van de oogsttijd als een soort jaarwisseling. Er werden vuren ontstoken en maaltijden aangericht. Hierbij konden de zielen van overledenen aanschuiven, maar je moest ook oppassen dat er geen kwade geesten binnen zouden komen. Die moesten worden afgeschrikt.

Toen het christendom zijn intrede deed viel het Keltische eindejaarsfeest samen met het christelijke Allerheiligen op 1 november.

Op die dag en op de vooravond daarvan (dus op 31 oktober) werden alle christelijke heiligen geëerd. Die vooravond heette All Hallows' Even, (aller heiligen avond) wat door de tijden heen verbasterd werd tot Halloween. De dag na Allerheiligen is volgens de christelijke kalender de dag waarop alle overledenen worden herdacht: Allerzielen, op 2 november. Dat zou kunnen verklaren waarom er tijdens Halloween zoveel aandacht voor de dood en voor griezelen bestaat.



Britse en Ierse immigranten namen de Halloween traditie mee naar Amerika waar het heel populair werd. En inmiddels is Halloween, dankzij talloze Amerikaanse media-uitingen, weer over komen waaien naar Europa en andere delen van de wereld. Bij het vieren van Halloween in Nederland is weinig terug te vinden van Keltische oogstfeesten of van Allerheiligen en Allerzielen. Het gaat nu vooral om gezellig eng doen in een decor van uitgeholde pompoenen en vampiers. Maar al met al heeft Halloween eigenlijk niets met onze eigen tradities of geschiedenis te maken.

## Hervormingsdag

Hervormingsdag laat het omgekeerde beeld zien. Het is veel meer geworteld in onze cultuur, maar het is nauwelijks bekend. Alleen dit jaar krijgt het wat extra aandacht omdat het precies 500 jaar geleden is dat de Reformatie begon.

Volgens de overlevering spijkerde de Duitse monnik Maarten Luther op 31 oktober 1517 zijn 95 stellingen op de deur van de slotkapel van Wittenburg. Die stellingen vormden een aanklacht tegen het machtsmisbruik van de Rooms-Katholieke kerk. (Hij was niet de enige en niet de eerste die vond dat dit 'hervormd' moest worden. N.v.R.)



Luther verzette zich onder andere tegen het aflaat-systeem dat het mogelijk maakte om je zonden af te kopen door een betaling aan de kerk te doen. Luther wilde terug naar de kern van het geloof: de band tussen gelovige en God. De kerk die hierin een bemiddelende rol zou moeten spelen was verworpen tot een hiërarchisch machtsinstituut. Luther wilde dit veranderen (hervormen), maar werd uiteindelijk door de paus uit de Rooms-Katholieke kerk verbannen.

Volgelingen van Luther, en van andere hervormers zoals Calvijn, vormden eigen geloofsgemeenschappen die uitgroeiden tot de protestantse kerkgenootschappen die we nu nog kennen: Lutheranen, Nederlands-Hervormden, Gereformeerden en vele andere. In Nederland (en in Europa) zie je nog steeds een tweedeling tussen het overwegend katholieke zuiden en het meer protestantse noorden.

Hoe belangrijk de Hervorming of Reformatie voor Nederland is geweest wordt duidelijk aan de hand van de cruciale periode van de Tachtigjarige Oorlog en het uitroepen van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Willem van Oranje omarmde het protestantse geloof en bond de strijd aan met de katholieke Spaanse overheersers. De bevrijdingsoorlog was dus ook een geloofsoorlog. Niet voor niets was de Beeldenstorm van 1566 (het op grote schaal vernielen van katholieke beelden en andere religieuze objecten) een van de startpunten van die strijd. De wordingsgeschiedenis van Nederland kan niet los gezien worden van het protestantisme. En ook vandaag zie je ondanks de ontkerkelijkheid en de ontzuiling nog veel van het protestantisme in de Nederlands samenleving terug: denk aan politieke partijen als SGP, Christen-Unie en (ten dele) CDA, media-organisaties als NCRV, EO en Trouw, en de vele scholen en ziekenhuizen op protestants-christelijke grondslag. Volgens het CBS is 15 tot 20% van de Nederlanders betrokken bij een van de protestantse kerken in Nederland.”

Voor u gelezen op de Blogsite Phaestus van Peter ‘t Lam

**‘Met een kerk in haar midden  
kent een stad een andere atmosfeer.’**

Dat zei Anselm Grün, Benedictijner monnik, in een vraaggesprek dat Gerard ter Horst en hij hadden, in augustus 2018. (ND 22 augustus 2018)

Best opvallend: in een gesprek over de toekomst van de kerk, begint Anselm Grün, de bekende Duitse monnik die wereldwijd faam verwierf met boeken en lezingen over zingeving, meditatie en christelijke spiritualiteit, telkens over de ‘hele samenleving’ en over ‘alle mensen’. Deze houding laat zich het beste samenvatten met diens uitspraak: ‘We worden door God gezegend en we mogen tot zegen zijn, voor de hele samenleving.’

Of de kerk, en dan heeft Grün het over de plaatselijke geloofsgemeenschap, groot of klein is, krimpt of groeit, maakt hem daarin niet zo veel uit. Belangrijker vindt hij de vraag of de gelovigen zelf doorhebben dat hun toewijding aan God en hun kerkdiensten, waarbij God in het middelpunt staat, tot zegen zijn voor hun omgeving. Die zegen is voor Grün een gegeven. En mag volgens hem leiden tot het besef en het vertrouwen dat je openstaat voor de levensvragen van moderne mensen.

Grün formuleert zijn gedachten omtrent de kerk in het gastenverblijf van de benedictijner Sint Adelbertabdij in Egmond-Binnen - zacht, rustig en afgemeten. Nee, hij is niet somber over de kerk, en nee, hij heeft geen grootse visioenen over hoe de kerk er in 2050 uitziet. Hij koestert een hoopvol vertrouwen dat er na de huidige neergang een opleving volgt. En dat gelovigen nieuwe wegen vinden om de rijkdom van hun geloof en traditie te delen met hun omgeving. Want dat geldt voor hem als een opdracht.



‘Ik jammer van nature niet zo snel, dus ook niet over de kerk. Het misbruik is verschrikkelijk, het is belangrijk daarvan niets te verdoezelen. Maar ik koester de hoop van een nieuw begin. Ik zie de rijkdom van de christelijke traditie, ook voor de mensen van nu, en ik heb de hoop dat ze die rijkdom opnieuw ontdekken. We hebben een rijke traditie en dat helpt nu juist om de problemen te boven te komen. De huidige paus Franciscus predikt de barmhartigheid, wat niet betekent dat je fouten verdoezelt. Ik ben niet perfect en niemand is perfect, het gaat om een barmhartige omgang met elkaar. Bij het misbruik geldt dat allereerst met de slachtoffers, en dat is te lang niet gebeurd.’

Is klagen over de kerk volgens u zinvol?

‘Het is heel belangrijk je fouten onder ogen te zien, maar je moet er niet op gefixeerd zijn. Als ik naar de kerk van nu kijk, zie ik dat er veel leven is. En dat ze veel zegen brengt, alleen al door de kerkdiensten die ze houdt. Klagen helpt niet zo, het gevaar is groot dat we dan in de slachtofferrol schieten. De kerk is zoals ze is. Het gaat er mij niet om de kerk weer groot te maken. We kunnen onze dienst aan God op veel manieren vormgeven. Zo geloof ik dat wanneer je God in het middelpunt stelt, dat tot humanisering van de samenleving leidt. Het christelijk geloof is goed voor de mens, die van nature totalitaire neigingen heeft. Dan is de kerk de plek waar je kunt ademen, waar je in de vrijheid komt. Zo geloof ik dat kerkdiensten tot zegen zijn voor de hele stad. Als ik in Azië kom, zie ik alleen maar wolkenkrabbers, geen kerken. Dan mist er iets, niet alleen cultureel maar ook spiritueel. Opvallend genoeg zag een boeddhistische filosoof die lang in Frankrijk woonde dat ook: met een kerk in haar midden kent de stad een andere atmosfeer, zag hij.’

Veel westerse mensen zien dit niet zo, lijkt het. 'Ieder mens heeft behoefte aan zingeving, dat is mijn diepe overtuiging. Ieder individu, iedere ziel draagt de adem van God in zich. Dat is voor mij een belangrijk gegeven om mensen aan te spreken en de boodschap van God te verkondigen. Niet om hen iets op te leggen, maar om Jezus aan te dragen voor het ervaren van vrijheid, echtheid en liefde. Mijn ervaring is dat mensen vaak openstaan voor dit geheimenis, want dat is het. Het geloof in God is absoluut een geheimenis, het is nodig mensen voor dat geheim te openen.'

U komt op veel plaatsen wereldwijd. Zijn er kerken waar u hoop uit put? 'Ik ben in Zuid-Korea geweest, de kerk daar speelt een erg verbindende rol. Bovendien is maar tien procent van de inwoners katholiek, maar van de politici is dat een kwart. Dat zegt iets over de vitaliteit van de kerk. In Zuid-Amerika, in Argentinië en Brazilië, zie ik kerken die verbinden, katholieke en evangelische. In Slowakije zie ik een nieuwe generatie priesters die, terwijl de politiek corrupt is, zich actief en langs nieuwe wegen richt op de samenleving.'

Wat is het kernwoord dat volgens u bij de kerk van de toekomst past? 'Dat de kerk, binnen de samenleving, een plek van hoop is, en een plek waar mensen God ervaren. God is aan het werk, wij zijn niet uitgeleverd aan de economie, de politiek, ons werk of wat dan ook. We mogen de sporen van God in deze wereld ontdekken, zijn hoop en liefde uitdragen. Van de kerk in 2050 maak ik me geen concrete voorstelling. Weet dat ik mijn eigen leven niet gepland heb, ik heb geantwoord op de vragen van mensen en zo kreeg het vorm. Zo kan het ook met de kerk gaan: als ze open is voor de vragen van de mensen, komt er vanzelf ontwikkeling en beweging.'

**21 november is de laatste zondag van het kerkelijk jaar.**

## **HERDENKEN**

De kerkeraad besloot op voorstel van de vespergroep die dag geen ochtenddienst te houden maar de herdenkingsbijeenkomst te laten gelden als 'de' dienst voor die dag. Aanvang **16.00 uur**. (Vier uur 's middags)

### **Redactie kerkblad Het Konvooi**

Wij zijn blij dat mevrouw Klasien van de Kamp geantwoord heeft op de oproep om samen met mevrouw Ilse van Delden de redactie van Het Konvooi te behartigen. Beide, van harte inspiratie en voldoening toegewenst bij deze mooie taak!

### **VAN DE KERKRENTMEESTERS**

1. Het is inmiddels een breed gedragen gegeven dat alom de noodzaak wordt onderschreven tot het nemen van maatregelen tot beperking van het energieverbruik. Dat geldt ook voor ons kerkgebouw en de pastorie. In het verleden zijn pogingen daartoe gestrand op het feit dat beide gebouwen in het beschermde dorpsgezicht staan. Nu binnen afzienbare tijd de pastorie leeg komt te staan, biedt dat de mogelijkheid ons opnieuw te richten op verduurzaming, met name voor de pastorie. Het gaat om isolatie van dak, muren en vloer en de raampartijen. Daartoe hebben we nu een gespecialiseerd bedrijf gevraagd de mogelijkheden en de kosten voor ons op een rij te zetten.

2. Daar zowel het metselwerk van de kerk aan de oostzijde als de muurankers om onderhoud vragen, hebben we de fa. Dijkstra de opdracht gegeven dit werk dit jaar uit te voeren. Op zeker moment zullen dus steigers bij de kerk verrijzen. Dan zal ook het materiaalhoekje aan de oostzijde worden aangepakt. De kosten daarvan zijn voor rekening van de burgerlijke gemeente.

3. Voor de inrichting van de straks leegstaande pastorie - om in de vacante periode de invallende predikanten te kunnen onderbrengen - hebben we allerhande spullen ingezameld uit de inboedel van mw. Hooghart en de nalatenschap van mw. Meulenkamp. Deze zaken zijn nu in opslag bij de fa. Ridder. Daarnaast heeft onze predikant ons een lijst gegeven van inventaris die hij hier achterlaat.

4. Ten behoeve van de opvolging van ds. Van Rijswijk is de verkrijging van een zogeheten solvabiliteitsverklaring door de Regionale Commissie voor de Behandeling van Beheerszaken een voorwaarde.

Daarvoor moet een meerjarenbegroting worden ingediend, in ons geval ging het om 14 pagina's!

De noodzakelijke invoering van een nieuw landelijk werkend boekhoudprogramma, waaraan o.a. de meerjarenraming ontleend kan worden, heeft veel inzet, geduld en tijd van onze boekhouder gevegd, maar hij heeft het voor elkaar gekregen! We hebben er alle vertrouwen in dat deze commissie z'n goedkeuring verleend.

5. We leggen er momenteel de laatste hand aan om de fotocollectie van voormalige predikanten, die niet compleet is, weer voltallig te krijgen.

6. Mw. Gerda van de Lageweg heeft jarenlang alle zaken behartigd die met de verhuur van de kerk te maken hebben. Zij was ook de gastvrouw van en in de kerk bij diverse gelegenheden, zoals trouw- en rouwdiensten. Dit laatste blijft ze doen, maar zij is hiervoor niet meer alle dagen van de week beschikbaar. Per 1 januari wordt Ineke Abma nu het aanspreekpunt voor de verhuur. We zijn doende de functie van gastvrouw weer geheel ingevuld te krijgen. Onze dank voor Gerda's bijdrage aan het kerk-zijn in ons dorp, zullen we t.z.t. op passende wijze laten blijken.

7. Henk Hockelman heeft zich bereid verklaard om, op onze aanvraag, z'n medewerking te verlenen bij de uitzending van bepaalde diensten. Zonder hem en zijn apparatuur lukt dat niet.

## Van de boekhouder

### Opbrengst collecten in augustus

Kerk	1069,05
Diaconie	103,55
Avondmaalcollecte	167,30
(Aanloophuis Heerenveen)	
Kerk in Actie voor Pakistan	224,30

### September

Kerk	332,20
Werelddiaconaat	102,90
Missionair werk	78.10
Kerk in Actie (zending)	59.50
Vredeswerk	45.05
Aanloophuis Heerenveen	77.30

## **Vrijwillige bijdragen**

Bij de laatste actie Kerkbalans is aan bijdragen totaal € 31.000 toegezegd.

Momenteel is een bedrag van ca. € 22.000 binnen.

Mag ik degenen die nog niet betaald hebben verzoeken dit binnenkort alsnog te doen.

Dat geldt ook voor degenen die een verhoging hebben toegezegd maar dit nog niet hebben gedaan.

Met vriendelijke groet, Theo de Vries

## **Verhuisbericht**

Dhr. en mevr. van der Stoep-Ketting zijn verhuisd van de Gasastraat naar de Willemschhof 11b.

## **Een kaart**

Bij een ziekenhuisopname of ziekte kunt u - of namens u een ander- dit doorgeven aan mw. Reina Bakker-Steendam, tel 531402. Zij kan dan een kaart met bemoedigende groet sturen, uit naam van de eilander kerkgemeenschap.

## **Jarigen in Oktober**

03 Dhr. G.J. van de Kamp, Voorstreek 18

04 Mevr. G. Schut- van Eerten, Nieuwestreek 2

07 Dhr. M.J. van Delden, Reddingsweg 9

13 Dhr. F. Hoekstra, Langestreek 28

17 Mevr. B. Holwerda-Derlage, Ds. Hasperstraat 15

23 Dhr. S. Schut, Nieuwestreek 2

28 Mevr. R. Visser. Adres zie: Aan de overkant

*Een hartelijke gelukwens met  
uw verjaardag !*

## Aan de overkant

Mw. P. Roemers  
Verpleeghuis “Blauw Borgje”  
Zonnelaan 8, 9742 BL Groningen

Mw. A.M. Reitsma-Bergsma  
Zorgcentrum de Pol . Kamer 536  
Vetkamp 85, 3862 J N Nijkerk.

Mw. J.H. de Jong-Hoving  
per adres: De Skûle  
Stationswei 12  
9123 JZ Metslawier

Mw. R.A.C. Visser  
Maartenshof / Woning 4 E kamer 7  
Schaaksport 100-102, 9728 PG Groningen

Mw. M. Hooghart  
Verpleeghuis Coornhert State  
Vogelwijk 20, 8446 KE Heerenveen



## COLOFON: HET KONVOOI

Redactie:

I. van Delden-Veening  
Reddingsweg 9 - Telefoon 252285  
E-mail: [ilsecv55@gmail.com](mailto:ilsecv55@gmail.com)

K. van de Kamp-Malestijn  
Voorstreek 18  
E-mail: [tiga@life.nl](mailto:tiga@life.nl)

E-mail adres voor kopij:  
[schiermonnikoogkonvooi@gmail.com](mailto:schiermonnikoogkonvooi@gmail.com)

Coördinatie bezorging:  
Th. Vlasma, F.H. Gasaustraat 19 - Telefoon 531164

Druk: Rekladruk - Giekerk. [info@rekladruk.nl](mailto:info@rekladruk.nl)

Abonnement 'het KONVOOI' €16,00 (per post €18,00)  
Bankrekening NL80RABO0346186668  
T.n.v. 'Konvooi' Gez. Kerken'  
F. H. Gasaustraat 19 / 9166 RB Schiermonnikoog

Rekening nummer van de kerk:  
Protestantse Gemeente Schiermonnikoog  
Bankrekening Kerk: NL90RABO0346122953  
Bankrekening Diaconie: NL77RABO0346157331  
Kamer van Koophandel (KvK) nummer 76412458

Internetsite:  
[www.kerkschiermonnikoog.nl](http://www.kerkschiermonnikoog.nl)

Kopij volgend nummer  
Bij de redactie, vóór of op zaterdag 27 november.